Förslag till förnyad
Mål- och resursplan 2027-2029

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna

Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål, riktade uppdrag samt finansiella mål enligt kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 115, med följande tillägg och ändringar:

A) Tillägg efter Politisk kommentar (sida 2)

Efter valet 2026 formas det en ny konstellation i kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun som består av Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna och som har som avsikt att utgöra den politiska ledningen för kommunen under mandatperioden 2027 - 2030.

Vi fyra partier har bland annat samlats om sex viktiga områden som från vår sida kommer prioriteras under mandatperioden. De är:

- Ett Vänersborg som växer
- Insatser för barn och unga
- Satsningar för ett mer levande centrum
- Trygghet för våra äldre
- Ekonomiskt ansvarstagande
- Säkerhet, hot och beredskap

För Mål- och resursplan 2027-2029 väljer vi att utgå från den plan som beslutades av kommunfullmäktige i juni 2026. Vi föreslår inte någon förändring av de anslag till nämnder som följer av det beslutet vad gäller 2027. Sena besked om ändrade ekonomiska förutsättningar riskerar att leda till beslut som inte är de bästa på längre sikt.

Vi avser återkomma med flera satsningar, som exempelvis fokus på kvalitet och resultat i skola och förskola med möjlighet till anpassade storlekar i elev- och barngrupper, anpassning av grund- och förskolakola till minskande elevunderlag samt utbyggnad av äldreomsorgen i takt med att vi blir fler äldre. Vi har alltså för avsikt att komma tillbaka med mål, uppdrag och satsningar inom samtliga dessa områden i kommande arbeten med mandatperiodens Mål- och resursplaner.

Därmed kan 2027 ses som en uppvärmning för en mandatperiod då mycket ska hända i Vänersborgs kommun. Det är under 2027 som många av våra prioriterade initiativ ska beredas för att genomföras senare under mandatperioden.

Arbetet med kommande Mål- och resursplan 2028-2030 kommer därför att präglas av ett större arbete med delvis helt nya inriktningsmål, med tillhörande mått och ambitionsnivåer. I det arbetet kommer samtliga partier i kommunfullmäktige inkluderas, inom ramen för budgetberedningens arbete under första halvåret 2027.

Visionen för Vänersborgs kommun fastställdes 2013. Vi väljer att för närvarande hålla fast vid denna vision, men ser att det finns anledningar till att under kommande år genomföra ett arbete där den utvecklas och förtydligas. Ambitionen är att genomföra ett visionsarbete som kan leda fram till en reviderad vision i samband med beslut om Mål- och resursplan i juni 2028.

Under mandatperioden är vår ambition att få startbeslut om ny tågstation i Brålanda. Det en stor investering som kommer minska det tillgängliga utrymmet i kommunens investeringsbudget. Till detta kommer eventuellt beslut om ny brandstation i Vänersborg. Därför krävs återhållsamhet, ekonomiskt ansvarstagande och positiva ekonomiska resultat som kan trygga övriga nödvändiga investeringar under perioden. Inte minst behöver investeringar i nödvändigt underhåll prioriteras, då kommunens underhållsskuld har vuxit till oroande nivåer.

Vi ser fram emot en konstruktiv mandatperiod där alla partier i kommunfullmäktige är villiga att bidra i kommande budgetarbeten.

Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Liberalerna

B) Tillägg under Vision Vänersborg – Inriktningsmål (sida 6)

Vänersborg ska vara en växande kommun, med fler invånare, fler arbetstillfällen och med fler Vänersborgare som går till jobbet.

Vänersborgs kommun har under senare år haft en svagt växande och positiv befolkningsutveckling. Vänersborgs kommun har en geografisk placering mellan den starkt växande Göteborgsregionen och Dalsland samt norra Bohuslän med kommuner med sjunkande invånarantal särskilt vad gäller invånare i arbetsför ålder.

För att säkra den fortsatta kvaliteten i välfärden i Vänersborgs kommun, är det fördelaktigt om invånarantalet växer, särskilt vad gäller invånare i arbetsför ålder. Företag och verksamheter som växer eller väljer att etablera sig i Vänersborg bidrar till arbetstillfällen som i sin tur lockar till sig invånare. Fler arbetstillfällen bidrar också till att fler Vänersborgare kan klara sin egen och sin familjs försörjning utan insatser från kommunen.

Under första halvåret 2027 ska det utformas mått och ambitionsnivåer som stödjer inriktningsmålet om att Vänersborg ska vara en växande kommun. Samtidigt ska övriga inriktningsmål ses över för att harmoniera med detta mål. Förutsättningar för ett växande Vänersborg är bland annat hög kvalitet i skola och förskola, möjligheter till aktiv fritid och friluftsliv, kulturutbud, kommunikationsmöjligheter, gott lokalt företagsklimat och tillgång till bostäder i attraktiva lägen.

C) Under Riktade uppdrag under planperioden, uppdraget ”Genomföra Handlingsprogrammet för barn och unga, och leda implementeringen av nya socialtjänstlagen, avseende samma målgrupp” (sida 12), ändras beskrivningen till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Genomföra Handlingsprogrammet för barn och unga, och leda implementeringen av nya socialtjänstlagen, avseende samma målgrupp.	Kommun-styrelsen (samordning) Alla nämnder	~~9 800~~ 11 000	x	x	x

I Mål- och resursplanen 2025–2027 tilldelades kommunstyrelsen ett samordningsuppdrag att ta fram ett handlingsprogram för målgruppen barn och unga. Programmet har arbetats fram nämndövergripande samt i samarbete med civilsamhället. Syftet med programmet är att utveckla och stärka sociala insatser för barn och unga och deras vårdnadshavare med både främjande och förebyggande arbete.

I det fortsatta arbetet ska föreningsliv och civilsamhälle involveras ytterligare, för att stödja barn och ungas engagemang på fritiden. Kommunstyrelsen ska också bidra till att fler ungdomar kan ta sina första steg ut på arbetsmarknaden och att sig till fritidsaktiviteter som erbjuds av föreningslivet, exempelvis genom att erbjuda fria kollektivtrafikresor i närområdet för ungdomar.

Den nya socialtjänstlagen har ett genomgående fokus på tidiga insatser i förebyggande och främjande syfte. Lagstiftarna önskar mer proaktiva insatser i stället för reaktiva insatser och ett bredare grepp som omfattar individ, grupp och även hela samhället. Intentionen i lagstiftningen sammanfaller i mångt och mycket med intentionen i pågående uppdrag om Handlingsprogrammet för barn och unga. Av den anledningen har ett tillägg gjorts om att också leda och samordna implementeringen av nya socialtjänstlagen i de delar den riktar sig mot målgruppen barn och unga.

För arbetet avsätts ~~9 800~~ 11 000 tkr till olika insatser.

D) Under Riktade uppdrag under planperioden, uppdraget ”Översyn av kommunens ekonomistyrningsprocesser inför 2028” (sida 14), ändras beskrivningen till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Översyn av kommunens ekonomistyrningsprocesser inför 2028	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Initiativet syftar till att utveckla kommunens ekonomiska styrning genom att skapa bättre förutsättningar för helhetssyn, långsiktig planering och tydligare politiska prioriteringar. En samsyn kring ansvar, arbetssätt och ekonomiska förutsättningar är en viktig grund för god ekonomisk hushållning.

Uppdraget innebär att kommunstyrelsen ska genomföra en samlad översyn av budgetprocessen, resursfördelningsmodellen samt investerings- och uppföljningsprocesserna samt översyn av de finansiella målen och ekonomistyrningsprinciperna. Arbetet ska bidra till att dessa hänger samman och att uppföljning och analys baseras på tillförlitliga och jämförbara underlag.

Uppdraget inkluderar också utveckling och implementering av en ny modell för internhyror, som bättre än idag ska omhänderta långsiktig finansiering av fastighetsunderhåll.

Målet är att ta fram ett samlat underlag som kan ligga till grund för politiska beslut och tillämpas från och med budgetår 2028.

E) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Utveckling av en mer levande stadskärna	Kommun-styrelsen (samordning) Alla nämnder	Inom ram	x	x	x

Under 2027 ska kommunen samla fastighetsägare, handlare, krögare, föreningsliv och invånare i syfte att slå fast en samlad målbild för hur Vänersborgs stadskärna ska utvecklas under de kommande åren.

Särskilt fokus ska ligga på Kulturaxeln med Torget, Plantaget och Huvudnässkolans gamla tomt inklusive Aulan, samt Fisketorget och delen av Hamngatan mellan Sundsgatan och Fisketorget.

En viktig del i arbetet är att locka fler människor – både Vänersborgare och besökare utifrån – till stadskärnan. Kommunen kan bidra till det, exempelvis genom evenemangsstöd eller genom att flytta gästhamnen från Vänerparken till Fisketorget/Norra Sanden.

Samordna kommunens ekonomiska medel så att kommunen kan agera som en samlad part gentemot fastighetsägare och andra intressenter vid behov av mindre projekt och åtgärder inom ramen för arbetet med en mer levande stadskärna. Idag är medel och ansvar utspridda på många delar av organisationen.

Nödvändiga detaljplanearbeten ska påbörjas så att de kan avslutas under 2028.

Genomförande av utvecklingsprojekt som stödjer den samlade målbilden ska prioriteras i MRP 2028-2030.

F) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Central lokalförsörjning och försäljning av fastigheter	Kommun-styrelsen	Inom ram	x	x	x

Ansvaret för kommunens samlade fastighetsbestånd (direkt ägda, hyrda genom egna bolag samt externt hyrda fastigheter) ska höra till kommunstyrelsen. Under 2027 behöver styrdokument och arbetssätt uppdateras så att detta ägarskap och ansvar tydliggörs. Genom tidigare beslutade förändringar övergår tidigare Samhällsbyggnadsnämnden (från 2027 Teknik- och servicenämnden) till att bli en mer renodlad utförarnämnd, varför ägarfrågor ska höra till kommunstyrelsen.

Under första halvåret 2027 ska kommunen med intern och om nödvändigt extern kompetens, identifiera kommunala fastigheter som är lämpliga att sälja. Detta för att kunna matcha dessa mot efterfrågan på marknaden i lämplig ordning och takt.

En aktiv och central lokalförsörjning ska matcha verksamheternas behov mot tillgång i befintligt fastighetsbestånd. För att få till stånd försäljningar av fastigheter kan flyttar vara nödvändiga, om de är verksamhetsmässigt och ekonomiskt försvarbara. Outnyttjad lokalyta ska minimeras.

Detta uppdrag inkluderar också en översyn av ägardirektiven till AB Vänersborgsbostäder och Fastighets AB Vänersborg för att tydliggöra bolagens roll i kommunens lokalförsörjning och för att bidra till en aktiv fastighetsmarknad i Vänersborgs kommun.

G) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Ökad tillgång till olika former av seniorboenden	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Äldreomsorgen i Vänersborg behöver byggas ut under kommande år, i takt med att vi blir fler äldre. För att bidra till en tryggare tillvaro för fler äldre behöver olika typer av seniorboenden byggas. Seniorboenden är en del av den ordinarie bostadsmarknaden, men de kan ge positiva effekter för den äldreomsorg och de insatser för äldre som kommunen utför.

Vänersborgs kommun ska därför bjuda in företag som önskar etablera och erbjuda seniorboenden av olika former och i olika delar av Vänersborgs kommun.

Sådana etableringar kan underlättas exempelvis genom att kommunen identifierar och erbjuder attraktiva tomter genom markanvisningsavtal eller på andra sätt. Det kan också handla om ombyggnation av kommunala lokaler som idag inte används eller används till annat. Kommunen ska också identifiera behov av gemensamhetslokaler och lokaler för egen verksamhet (exempelvis hemtjänst) som lämpar sig att finnas i anslutning till seniorboenden.

På sikt ska Vänersborg kunna erbjuda en seniorboendegaranti, där det alltid ska finnas tillgång till trygga bostadsalternativ för äldre.

Genom att fler äldre väljer att flytta från småhus till seniorboenden frigörs bostäder som är attraktiva för familjer i etableringsfasen, vilket i sin tur stödjer inriktningsmålet om att Vänersborg ska vara en kommun som växer.

Uppdraget skrivs inledningsvis att gälla för 2027, men i uppdraget ingår också att på lämpligt sätt vidareföra arbetet med stöd i MRP 2028-30, genom riktat uppdrag eller på annat sätt.

H) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Valfrihet inom hemtjänsten	Social-nämnden	Inom ram	x		

Äldre ska ha möjlighet att välja och välja bort omsorgsgivare.

Under första halvåret 2027 ska förslag på regelverk tas fram av socialnämnden för införande av Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom biståndsbedömd hemtjänst.

Regelverket ska på lämpliga sätt harmonieras med grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla, där valfrihet inom hemtjänsten redan finns. Detta för att förenkla för aktörer som vill erbjuda tjänster i alla tre kommuner samt att göra Trestad till en mer intressant plats för företag inom vård- och omsorgssektorn att etablera sig i.

Beslut om införande av LOV i Vänersborgs kommun ska tas under 2027.

I) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Förtur till platser på trygghetsboenden	Social-nämnden	Inom ram	x		

Ny formulering: Socialnämnden ska i samråd med AB Vänersborgsbostäder ta fram ett arbetssätt som möjliggör att enskilda omsorgstagare med särskilda behov kan ges förtur till platser på ABVB:s trygghetsboenden när vakanser uppstår. Arbetssättet ska införas senast vid halvårsskiftet 2027.

J) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Stärkt lokalt företagsklimat i kommunen	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Kommunstyrelsen får i uppdrag att initiera ett kommunövergripande arbete för att stärka det lokala företagsklimatet i kommunen. Det är ett arbete som behöver spänna över stora delar av den kommunala organisationen.

Särskild vikt ska i det arbetet läggas vid:

- Bemötande och tillgänglighet till kommunal service och rådgivning.
- Utvecklad förståelse för företagandets villkor bland kommunens medarbetare och politisk förtroendevalda.
- Tydliga servicenivåer i kontakt med kommunen, som fastställda svars- och behandlingstider.
- Översyn av taxor och avgifter som påverkar villkoren för företagande.
- Genomlysning som identifierar uppgifter som idag utförs i egen regi inom Samhällsbyggnadsnämndens utförarverksamhet (blivande Teknik- och servicenämnden) som i stället bör handlas upp på marknaden.
- Kommunal upphandling där strategier utvecklas för att kunna handla upp mer av varor och tjänster till kommunen från lokala leverantörer.

Näringslivsfrågorna kommer återkomma med ett särskilt fokus i Mål och resursplan 2028-2030. Därför gäller detta inledande uppdrag endast för 2027.

K) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Badplatslyft	Kommun-styrelsen	Inom ram	x	x	x

Vänersborg har fantastiska förutsättningar för att bli en av Sveriges ledande badplatskommuner. Badplatser som Gaddesanna, Nordkroken, Sikhall, Ursand och Skräcklan ska under perioden utvecklas tillsammans med privata markägare och entreprenörer.

Under 2027 ska samverkan och arbetssätt med berörda aktörer utvecklas redan till sommarsäsongen 2027. I det arbetet ska skötsel- och driftsavtal för kommunala badplatser ses över, gärna så att de blir avtal med lokala entreprenörer som står för hela eller delar av drift och skötsel.

Under 2027 ska det också initieras ett arbete för att undersöka möjligheterna att återigen ha ett kallbadhus vid Skräcklan. Kommunen tar initiativ för att samla möjliga intressenter. Kommunen ska möjliggöra projektet genom att bidra med samordning, kompetens och stöd i frågor om lämplig placering, planering, tillstånd och finansieringslösningar. Projektet ska i första hand utvecklas, drivas och finansieras av föreningsliv, näringsliv och/eller andra intressenter.

L) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Belysning och kameror för ökad trygghet	Kommun-styrelsen	Inom ram	x		

Otrygga och/eller brottsutsatta platser ska identifieras inom ramen för BRÅ-arbetet, i samråd med Polisen.

Medel för kommunala trygghetskameror som kan tas i bruk redan under 2027 ska prioriteras, på platser med identifierat behov. Placeringarna kan vara tillfälliga.

Arbetet med förbättrad belysning ska prioriteras i arbetet med MRP 2028-2030. Det arbetet inkluderar belysning på platser som parker, lekplatser samt gång- och cykelstråk för att bidra till ökad trygghet.

M) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Slå samman Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Kommun-styrelsen Byggnads-nämnden Miljö- och hälskydds-nämnden	Inom ram	x		

Byggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden slås ihop till en samlad 9-mannanämnd.

Under första halvåret 2027 ska reglementen och andra nödvändiga beslut beredas och fattas för genomförande från den 1 juli 2027.

I rapportering och bokslut kan de två nämnderna fortsatt redovisas separat (för räkenskapsåret 2027), om det är det mest ändamålsenliga.

N) Under Riktade uppdrag under planperioden, läggs följande riktade uppdrag till:

UPPDRAG	Ansvar	Tkr	2027	2028	2029
Beredning av demokratifrågor	Kommun-fullmäktige	Inom ram	x		

Vänersborgs kommun har under flera mandatperioder arbetat med en Demokrati- och jämställdhetsberedning som valts för hela mandatperioder, men med otydliga uppdrag.

Kommunfullmäktige får i uppdrag att under första kvartalet 2027 bereda förslag för hur kommunen ska arbeta med demokratifrågor. Tillfälliga fullmäktigeberedningar med tydliga uppdrag och tidsfrister är en möjlighet. I beredningar av demokratifrågor ska det eftersträvas att samtliga partier i kommunfullmäktige har möjlighet att vara delaktiga i arbetet.

O) Under God ekonomisk hushållning och finansiella mål, avsnittet ”Finansiella mål” (sida 16), ändras texten till:

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Resultatet ska årligen uppgå till minst 1 procent av skatter och generella statsbidrag. För varje rullande treårsperiod ska det genomsnittliga årsresultatet uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.
- ~~Årets resultat bör uppgå till minst 2 procent av skatter och generella statsbidrag.~~
- ~~Kassalikviditeten bör vara minst 50 procent.~~
- Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska bibehållas under mandatperioden.
- ~~Soliditeten, inklusive kommunens hela pensionsåtagande, ska i genomsnitt förbättras med 1 procent årligen under mandatperioden.~~
- Årets investeringar (exkl. VA/renhållning) ska maximalt motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag.

Resultatmålet är en förutsättning för att på sikt kunna finansiera nödvändiga ny- och underhållsinvesteringar. Om det inte uppfylls leder det till ökad låneskuld och räntekostnader som får en negativ påverkan på kommunens kärnverksamheter.

Likviditetsutvecklingen ska även fortsättningsvis att följas löpande inom ramen för kommunens ekonomiska uppföljning och finansförvaltning. Ett fast målvärde för kassalikviditeten bedöms däremot inte vara ett ändamålsenligt finansiellt mål, eftersom nivån kan påverkas genom exempelvis ökad upplåning utan att kommunens underliggande ekonomiska ställning stärks.

Kommunens soliditet är idag på en nivå som är jämförbar med genomsnittet för kommunerna i Västra Götaland. Samtidigt står kommunen inför stora investeringsbehov och ett ekonomiskt läge som innebär begränsade möjligheter att successivt stärka soliditeten. En fortsatt ökning av soliditeten skulle kräva väsentligt högre resultat och/eller lägre investeringsnivåer. Mot denna bakgrund bedöms målet om en årlig förbättring med 1 procent inte vara realistiskt under mandatperioden. Ambitionen är i stället att bibehålla nuvarande soliditetsnivå trots kommande investeringsbehov och ekonomiska utmaningar.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att till kommande Mål- och resursplan se över det finansiella målet för investeringar och lämna förslag på ett ändamålsenligt mål och lämplig målnivå. Innan ställning tas till mål och målnivå behöver en fördjupad analys göras ur ett helhetsperspektiv av kommunens långsiktiga investeringsbehov och

ekonomiska förutsättningar. I analysen behöver bland annat ny brandstation, tågstation i Brålanda samt investeringar som kan följa av översynen av förskole- och grundskoleorganisationen beaktas. Som en del i översynen bör självfinansieringsgraden av investeringar övervägas som ett möjligt alternativ till nuvarande mål. Det nuvarande investeringsmålet kvarstår till dess att översynen är genomförd.

P) Reviderad investerings- och exploateringsplan för åren 2027-2029

Med utgångspunkt i Samhällsbyggnadsnämndens förslag till Reviderad investerings- och exploateringsplan för åren 2027-2029 från 17 september 2026, föreslås följande förändringar:

Fastighetsinvesteringar

Not	Projekt	2027	2028	2029	S:a
16	Kulturhuset, Teatern	~~1,5~~ 0	0	0	0
17	Brålandabadet	~~1,5~~ 0,5			
22	Investeringsunderhåll (komponentavskrivning)	~~39,2~~ 41,7	51,6	52,1	~~142,9~~ 145,4

Cykelbefrämjande åtgärder

Not	Projekt	2027	2028	2029	S:a
19	GC-väg Stenhammarsvägen	~~0~~ 7,2	0	0	~~0~~ 7,2

Kulturhuset, Teatern. Pausas i väntan på samlad målbild för stadskärneutveckling och behovet ska ses i samband med utveckling av Huvudnässkolans gamla aula.

Brålandabadet. Bedömning från verksamheten är att behovet är 0,5mkr, bland annat för nytt pooltäcke.

Investeringsunderhåll. En bärande princip bör vara att först ta hand om det man har, innan man bygger nytt. Kommunen har en ökande underhållsskuld. Därför läggs frigjorda medel från pausade investeringar på ökat underhåll.

GC-väg Stenhammarsvägen. Uppskattad totalkostnad 19,8 mnkr. Förutsätter beslut i Västra Götalandsregionen (enligt plan i december 2026) om delfinansiering via Regional infrastrukturplan med 12,6 mnkr. Pengar behöver avsättas när avtal skrivs 2027.

./.